

Katalog wymagań na poszczególne stopnie szkolne

Geografia klasa 6

Stopień	Dział I – Współrzędne geograficzne
	Wymagania szczegółowe Uczeń:
Dopuszczający	• wskazuje na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią, • podaje symbole oznaczające kierunki geograficzne , • wyjaśnia, do czego służą współrzędne geograficzne
Dostateczny	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą oraz • wymienia cechy południków i równoleżników, • podaje wartości południków i równoleżników w miarach kątowych, • wyjaśnia znaczenie terminów: długość geograficzna, szerokość geograficzna • wyjaśnia znaczenie terminów: rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa
Dobry	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dostateczną oraz • odczytuje szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie, • odszukuje obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych

Bardzo dobry	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dobrą oraz • określa położenie matematyczno-geograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy, • wyznacza współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej, • oblicza rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi, • wyznacza współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze
Celujący	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz • wyznacza w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS
Stopień	Dział II - Ruchy Ziemi
	Wymagania szczegółowe Uczeń:
Dopuszczający	• wymienia rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym, • wymienia planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca do tej, która jest położona najdalej, • wyjaśnia, na czym polega ruch obrotowy Ziemi, • wyjaśnia znaczenie terminu górowanie Słońca, • określa czas trwania ruchu obrotowego, • demonstruje ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modeli, • wyjaśnia, na czym polega ruch obiegowy

	Ziemi, • demonstruje ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli, • wymienia daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku, • wskazuje na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi
Dostateczny	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą oraz • wyjaśnia znaczenie terminów: gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa, • podaje różnicę między gwiazdą a planetą, • wymienia cechy ruchu obrotowego Ziemi, • omawia występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego, • podaje cechy ruchu obiegowego Ziemi, • wymienia strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie
Dobry	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dostateczną oraz • rozpoznaje rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji, • opisuje dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą, • omawia wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji, • omawia przebieg linii zmiany daty, • przedstawia zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji, • wymienia następstwa ruchu obiegowego Ziemi, • wyjaśnia, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi
Bardzo dobry	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dobrą oraz • opisuje budowę Układu Słonecznego, • wyjaśnia zależność między kątem padania

	promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji, • określa różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej, • wyjaśnia przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej, • charakteryzuje strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych, czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku
Celujący	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz • wyjaśnia związki między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych, • określa czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych, • wykazuje związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca, • wykazuje związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi
Stopień	Dział III – Środowisko przyrodnicze i ludność Europy
	Wymagania szczegółowe Uczeń:
Dopuszczający	• określa położenie Europy na mapie świata, • wymienia nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie, • wskazuje przebieg umownej granicy między

	Europą a Azją, • wymienia elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii, • wymienia strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej, • wskazuje na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego, • podaje liczbę państw Europy, wskazuje na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy, • wymienia czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy, • wyjaśnia znaczenie terminu gęstość zaludnienia, • wskazuje na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia, • wymienia starzejące się kraje Europy, • wymienia grupy ludów zamieszkujących Europę na podstawie mapy tematycznej, • wymienia główne języki i religie występujące w Europie, • wskazuje Paryż i Londyn na mapie Europy
Dostateczny	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą oraz • omawia przebieg umownej granicy między Europą a Azją, • wymienia czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy, • wymienia największe krainy geograficzne Europy i wskazuje je na mapie, • opisuje położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnogeograficznej, • wyjaśnia znaczenie terminów: wulkan, magma, erupcja, lawa, bazalt, • przedstawia kryterium wyróżniania stref klimatycznych, • omawia cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów, • wymienia i wskazuje na mapie politycznej

	Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w., • omawia rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności, • przedstawia liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów, • charakteryzuje zróżnicowanie językowe ludności Europy na podstawie mapy tematycznej, • wymienia przyczyny migracji ludności, • wymienia kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie, • wymienia cechy krajobrazu wielkomiejskiego, • wymienia i wskazuje na mapie największe miasta Europy i świata, • porównuje miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów
Dobry	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dostateczną oraz • opisuje ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej, • opisuje położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej, • wymienia przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej, • omawia czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych, • podaje różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie, • charakteryzuje zmiany liczby ludności Europy, • analizuje strukturę wieku i płci ludności na

	podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy, • przedstawia przyczyny zróżnicowania narodowościowego i językowego ludności w Europie, • omawia zróżnicowanie kulturowe i religijne w Europie, • przedstawia zalety i wady życia w wielkim mieście, • omawia położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map
Bardzo dobry	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dobrą oraz • porównuje ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy, • wyjaśnia przyczyny występowania gejzerów na Islandii, • omawia strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii, • omawia wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie, • omawia wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy, • porównuje piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się, • przedstawia skutki zróżnicowania kulturowego ludności Europy, • przedstawia korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności, • porównuje Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie
Celujący	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz • wyjaśnia wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł

	informacji, • wyjaśnia wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii, • wyjaśnia, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu, • podaje zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych, • przedstawia rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy, • analizuje przyczyny i skutki starzenia się społeczeństw Europy, • opisuje działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy, • omawia przyczyny nielegalnej imigracji do Europy, ocenia skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów, ocenia rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii
Stopień	Dział IV – Gospodarka Europy
	Wymagania szczegółowe Uczeń:
Dopuszczający	• wymienia zadania i funkcje rolnictwa, • wyjaśnia znaczenie terminu plony, • wymienia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier na podstawie mapy ogólnogeograficznej Europy, • wymienia rośliny uprawne i zwierzęta hodowlane o największym znaczeniu dla rolnictwa Danii i Węgier, • wymienia zadania i funkcje przemysłu,

	• wymienia znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe, • podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu, • rozpoznaje typy elektrowni na podstawie fotografii, • wymienia walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnogeograficznej, • wymienia atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii
Dostateczny	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą oraz • przedstawia główne cechy środowiska przyrodniczego Danii i Węgier sprzyjające rozwojowi rolnictwa na podstawie map ogólnogeograficznych i tematycznych, • wymienia czynniki rozwoju przemysłu we Francji, • podaje przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji, • wymienia czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie, • podaje główne zalety i wady różnych typów elektrowni, • omawia walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii, • wymienia elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych
Dobry	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dostateczną oraz • omawia warunki przyrodnicze i pozaprzyrodnicze rozwoju rolnictwa w Europie, • omawia rozmieszczenie najważniejszych

	upraw i hodowli w Danii i na Węgrzech na podstawie map rolnictwa tych krajów, • wyjaśnia, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji, • omawia zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu, • omawia znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki
Bardzo dobry	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dobrą oraz • porównuje wydajność rolnictwa Danii i Węgier na podstawie wykresów, • wyjaśnia znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francji, • charakteryzuje usługi turystyczne i transportowe we Francji, • przedstawia zalety i wady elektrowni jądrowych, • omawia wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej
Celujący	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz • wyjaśnia, dlaczego w Europie występują korzystne warunki przyrodnicze do rozwoju rolnictwa, przedstawia pozytywne i negatywne skutki rozwoju nowoczesnego rolnictwa w Europie, • omawia rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji, • analizuje wpływ warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach

	Europyna wykorzystanie różnych źródeł energii
Stopień	Dział V – Sąsiedzi Polski
	Wymagania szczegółowe Uczeń:
Dopuszczający	• wymienia główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego, • wskazuje na mapie Nadrenię Północną-Westfalię, • wymienia walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji, • wymienia atrakcje turystyczne w Czechach i na Słowacji, • wymienia walory przyrodnicze Litwy i Białorusi, przedstawia główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi, • omawia położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnogeograficznej, • wymienia surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej, • wskazuje na mapie największe krainy geograficzne Rosji, • wymienia surowce mineralne Rosji na podstawie mapy gospodarczej, • wymienia i lokalizuje na mapie Rosji główne obszary upraw, • wskazuje na mapie sąsiadów Polski, wymienia przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami
Dostateczny	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dopuszczającą oraz • omawia znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce, wymienia znane i cenione na świecie niemieckie wyroby

	przemysłowe, • rozpoznaje obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji, • na ilustracjach przedstawia atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii, • wymienia na podstawie mapy cechy środowiska przyrodniczego Ukrainy sprzyjające rozwojowi gospodarki, • wskazuje na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę, • wymienia główne gałęzie przemysłu Rosji na podstawie mapy gospodarczej, wymienia najważniejsze rośliny uprawne w Rosji na podstawie mapy gospodarczej, • podaje nazwy euroregionów na podstawie mapy
Dobry	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dostateczną oraz • omawia przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w., • analizuje strukturę zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego, • charakteryzuje środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej, omawia znaczenie turystyki aktywnej na Słowacji, • omawia środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej, podaje czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi, • podaje przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu, • omawia cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy

	ogólnogeograficznej, wyjaśnia, jakie czynniki wpływają na stan gospodarki Rosji, omawia znaczenie usług w Rosji • charakteryzuje relacje Polski z Rosją podstawie dodatkowych źródeł
Bardzo dobry	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę dobrą oraz • przedstawia główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii, charakteryzuje nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy, • porównuje cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji, opisuje przykłady atrakcji turystycznych i rekreacyjno- sportowych Czech i Słowacji na podstawie fotografii, • porównuje walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii, • podaje przyczyny konfliktów na Ukrainie, • omawia czynniki lokalizacji głównych okręgów przemysłowych Rosji, wyjaśnia znaczenie przemysłu w gospodarce Rosji, • opisuje stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł
Celujący	Uczeń spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz • omawia wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii, udowadnia, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych, • udowadnia, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym, • projektuje wycieczkę na Litwę i Białoruś, posługując się różnymi mapami,

	• analizuje konsekwencje gospodarcze konfliktów na Ukrainie, • charakteryzuje atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii, • omawia wpływ konfliktu z Ukrainą na Rosję, • uzasadnia potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski, przygotowuje pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji
--	---

Jeżeli uczeń posiada opinie z poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, to zalecenia w niej określone są uwzględniane oraz stosowana jest indywidualizacja pracy z uczniem w zależności od jego możliwości i stopnia stwierdzonej dysfunkcji lub niepełnosprawności.

Podpis nauczyciela

Monika Raniś